

сільськогосподарської діяльності, в тому числі алгоритм еколого-економічного обґрунтування природоохоронних заходів у процесі страхування, дають змогу знизити негативні

впливи на агроєкосистеми й забезпечити еколого-економічну стійкість сільськогосподарського товаровиробника.

Список використаних джерел:

1. Directive 2004/35/CE of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on environmental liability with regard to the prevention and remedying of environmental damage II Official Journal of the European Union 30.04.2004.
2. Harnahoeva I. A. Osnovnye napravlenija razvitija strahovanija jekologicheskikh riskov v Rossii / L. A. Harnahoeva // Izvestija Irkutskoj gosudarstvennoj jekonomicheskoi akademii. – 2009. - №4(66). – S. 46-49.
3. Грановська Л. М. Екологічне страхування ризиків водогосподарської діяльності на меліорованих землях: [монографія] / Л. М. Грановська, Р. А. Кисельова. – Херсон: Гринь, 2012. – 252 с.

УДК 330.837:330.341.1

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ І РОЗРОБОК У СЕКТОРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Краус Н. М. – д.е.н., доцент, провідний науковий співробітник відділу економіки та фінансів ДННУ «Академія фінансового управління» (м. Київ)

В поточному 2017 році уряд неодноразово піднімав питання, щодо створення Ради з розвитку інновацій, завдання якої полягатиме в підтримці науки й реалізації важливих проектів у реальному секторі економіки. До того ж, прем'єр-міністр України В. Гройсман на парламентських слуханнях та засіданнях уряду систематично наголошував, що варто більше приділяти уваги дослідженням і розробкам, всіляко підтримувати національну освіту і науку та створити модель, яка могла б швидко, якісно і ефективно перетворювати їх (освіту і науку) на реальний якісний, новітній український продукт [1, с. 3].

За даними Міністерства освіти і науки України, за кошти державного бюджету мають можливість навчатися 54 % випускників шкіл 2017 року. Зокрема, збільшено обсяги державного замовлення бакалаврів на природничі, технічні та аграрні спеціальності. За освітньо-кваліфікаційним рівнем (ОКР) «молодший спеціаліст» обсяг держзамовлення становить 57 тисяч 175 місць, «бакалавр» – 82 тисячі 146 місць, «магістр» – 62 тисячі 231 місце. Загалом же держава виділила кошти на підготовку 212 тисяч 373 фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів. Забезпечено 7 тисяч 405 місць для майбутніх вчителів-предметників. Загалом за галуззю «Освіта» передбачено 12 315 бюджетних місць. В аспірантурі безкоштовно зможуть навчатись 4 422 аспіранти (4 409 – в 2016 році), в докторантурі – 468 докторантів (493 в 2016 році) [2, с. 1].

Сфери вищої освіти та наукової і науково-технічної діяльності дезінтегровані. На сектор вищої освіти припадає лише 7 %

фінансування досліджень і розробок у нашій країні. У самій вищій школі на дослідження і розробки припадає менше 3,5 – % загальних видатків на її утримання, натомість, у країнах ОЕСР – близько 30 – %. За попередніми розрахунками, питома вага загального обсягу витрат у ВВП становила 0,48 %, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 0,16 %. За даними 2015 р., частка обсягу витрат на НДР у ВВП країн ЄС-28 у середньому становила 2,03 %. Більшою за середню частка витрат на дослідження та розробки була у Швеції – 3,26 %, Австрії – 3,07 %, Данії – 3,03 %, Фінляндії – 2,90 %, Німеччині – 2,87 %, Бельгії – 2,45 %, Франції – 2,23 %; меншою – у Кіпрі, Румунії, Латвії та Мальті (від 0,46 % до 0,77 %).

Бюджет – головне джерело фінансування державних довго-, середньо- та короткострокових програм НДДКР, створення й придбання нової цивільної техніки та технології. Держава постає також у ролі підприємця, розміщуючи на державному ринку контракт на НДДКР, і висуває наступні вимоги до корпорацій – постачальників нової техніки та технології або науковим центрам-виконавцям програми НДДКР: ефективне використання державних фінансових ресурсів, раціоналізація промислового й технологічного виробництва; застосування сучасних методів управління; активне здійснення державної політики міжгалузевої та внутрішньогалузевої передачі технології – упровадження в економіку новітніх зразків техніки та технології, стимулювання НТП; перепідготовка та перекваліфікація кадрів; постійна реконструкція виробництва чи його модернізація, якщо це пов'язано з виконанням держзамовлень у сфері науки, техніки та НТП.

Таким чином, держава відіграє подвійну роль. З одного боку, вона вимушена пристосовуватись до умов глобалізації і може застосовувати заходи, що гальмують співробітництво, якщо це не відповідає інтересам національного капіталу, з іншого – сама створює передумови для його подальшого розвитку [3, с. 74].

Маючи значний освітній, науковий, інтелектуальний потенціал, уряду варто напрацьовувати умови для його розвитку. Потрібно змінити концепцію забезпечення якості вищої освіти, що має супроводжуватися взаємодією з ринком праці. Є потреба у переході від утримання закладів освіти до створення інноваційних продуктів та інвестування, формування технологічних парків, підвищення конкурентоспроможності національної науки та економіки. Це в свою чергу дасть змогу зупинити відтік кадрів за кордон і реалізувати свої ідеї та можливості в Україні – насамперед у реальному секторі [1, с. 3].

Варто вивчати та за можливості втілювати в життя досвід державної підтримки R&D в провідних країнах світу. Так, наприклад,

до основних форм державної політики підтримки досліджень США слід віднести, з одного боку, пряму бюджетну підтримку фундаментальних досліджень, сприяння комерціалізації нових технологій і їх цілеспрямоване впровадження, а з іншого – непрямую підтримку розробок за допомогою податкової політики. Першорядне значення в американській моделі мають інвестиції в систему освіти та в елементи господарської інфраструктури.

Глобальна задача сучасного інституту освіти – забезпечити «включеність», долучення нових поколінь до глобального інформаційного середовища. Вирішення цієї задачі неможливе без застосування нових, сучасних методів та принципів державного фінансування. Вони повинні бути прозорими і гнучкими, «не консервувати» структуру й інститути, але забезпечувати значну варіативність форм навчання та співфінансування. Це означає «відкривати дорогу», поряд з державними інституціями, і приватним, індивідуальним інвестиціям в освіту [6, с. 12].

Список використаних джерел:

1. Україна : трансфер інтелекту в економіку // Світ. – 2017. – № 31–32 (971–972) серп. – С. 3.
2. Уряд затвердив обсяг державного замовлення на підготовку кадрів // Світ. – 2017. – № 31–32 (971–972) серп. – С. 1.
3. Ткаленко Н. В. Особливості формування інноваційного ресурсу постіндустріальних країн-інноваторів / Н. В. Ткаленко // Науковий вісник Полісся. – 2015. – № 2 (2). – С. 74.
4. Тимошенко О. В. Фінансовий механізм функціонування та розвитку системи вищої освіти в Україні: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.08 / О. В. Тимошенко ; Держ. вищ. навч. закл. «Українська академія банківської справи НБУ». – Суми., 2010. – С. 12. – укр.
5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : стат. зб. / відп. за вип. О. О. Кармазіна. – К. : Держаналітінформ, 2017. – С. 74–75.
6. Шувалов И. И. Экономический рост: новые вызовы / И. И. Шувалов // Экономическая политика. – 2011. – № 3. – С. 12.

УДК 336.27

СВІТОВИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ

Гарбар Ж. В. – д.е.н., доцент

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

Сучасний розвиток лібералізації транскордонного руху капіталу та подальше посилення нинішніх глобалізаційних процесів призводять негативні наслідки застосування державних кредитів і позик. Даний факт призвело до виникнення суттєвих труднощів стосовно управління державним боргом. Також, збільшення кількості суттєвих боргових криз у світовій економіці протягом останніх десятиліть негативно впливає на результативний стан державних фінансів багатьох держав. Урядами країн проводяться значні кількості антикризових заходів, які своїми діями спрямовані на застосування методів стимулювання державної

економіки. Але, причини різкого збільшення показника бюджетного дефіциту та зростання обсягу державного боргу являються головними факторами нестабільності загальної макроекономічної ситуації на фінансово-банківському ринку протягом останніх трьох десятиліть.

На нашу думку, особливої уваги слід звернути на стан державного боргу такої країни як Японія. В даній державі обсяг державного боргу становив критичного рівня 242,3 % ВВП за даними 2014 р., але наведена ситуація може класифікуватися як катастрофічною. Виникнення даного факту обумовлено переважно